

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ
ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кафедра мовної підготовки

**МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА**

Матеріали міжвузівського круглого столу
з нагоди Дня української писемності та мови

09 листопада 2022 р.

Одеса – 2022

Гладкий А. Г. Правова комунікація: аспекти та моделі.....	66
Гонтарук О. І. Українські юридичні терміни в професійному спілкуванні.....	69
Гончаренко Д.С. Мова права як комунікативно-галузева підсистема літературної мови.....	72
Горєва К.О. Роль комунікації у правоохоронних органах.....	75
Гуринович Д. Я. Мовний етикет у сфері ділового спілкування.....	78
Денисюк В.В. Культура фахової мови	80
Дринга Д. Мова і стиль міжнародно-правових документів.....	84
Yefremovskikh Ya. Increasing level of Ukrainians' linguistic self-identification.....	88
Зажерило К. Комунікативна мовленнєва культура в роботі працівників Національної поліції України	90
Земцев Д.Л. Мова права як комунікативно-галузева підсистема літературної мови	93
Зіборов І.С. Юридичний термін як одиниця термінологічної системи права.....	96
Kambur M. Legal English in the professional activity of a law enforcement officer.....	101
Karagutsa A. Intercultural Communication in the Field of Professional Activity	104
Карагуца М.А. Культура фахової мови	106
Корженко О. Екстралінгвальні чинники формування наукового стилю української мови	109
Kushnir D. Culture of Lawyer's Oral Speech.....	113
Лучкіна Ю.В. Мовний етикет як вияв національної культури... ..	116
Malanich M.M. Current aspects of communicative training of national police of Ukraine employees.....	121
Машталер І. Комунікативні умови професійної взаємодії працівників правоохоронних органів.....	123
Medvedenko O. Translation as a type of intercultural communication.....	126
Машаро О. Юридична термінологія та особливості її перекладу	129
Остроглядова О. Зародження наукових знань на території України	131
Pastukh I.V. Peculiarities of professional language.....	135

Отже, конструктивна комунікація в професійній діяльності працівника поліції відіграє важливу роль та пов'язана з безпосередньою взаємодією між людьми. І від того, на якому рівні дана взаємодія буде відбуватися, залежить формування і становлення працівника поліції, здатного виконувати поставлені перед правоохоронцями завдання на високому професійному рівні.

Література

1. Крашеніннікова Т. В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: навч. посіб. Дніпро: Адверта, 2017. 107 с.
2. Швець Д. В. Формування особистості поліцейського в умовах фахової підготовки та професійної діяльності: правові та психологічні аспекти. Дис. ... д-ра юрид. н. 19.00.06 «Юридична психологія». Харків, 2019. 454 с.
3. Климентова О. В. Фатична функція мови в аспекті усвідомлюваних і неусвідомлюваних чинників комунікації. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2014. Вип. 50(1). С. 368-375.

УКРАЇНСЬКЕ КРАСНОМОВСТВО: УНІКАЛЬНА СИЛА СЛОВА

Тягнирядно Є.В.

к.пед.н., доцент, професор кафедри мовної підготовки
Одеський державний університет внутрішніх справ

У кожного народу своя духовна культура, традиції, спосіб життя знаходять вираження через Божественний дар – Слово. Мова, мовлення є ланцюжком між поколіннями і відображає весь спектр діяльності людини у матеріальному та духовному світі. В усній та писемній формі Слово несе високодуховну, всепланетарну культуру людства, виокремлюючи народності, підкреслюючи неповторність особистості, і разом з тим, синтезуючи у світовий образ людства.

При сучасних інтеграційних процесах, при тотальній комп'ютеризації, поширенні мереж Інтернету, мобільного зв'язку, розвитку наукового та технічного прогресу у всіх сферах життя набуває нової суті живе Слово. "Заговори, щоб я тебе побачив" – ця Сократова мудрість пережила віки, і в мовленні кожної людини

розкривається особистість: широта світогляду, глибина думки, інтелекту, фахова компетентність. Тому є дуже важливим, щоб сучасні інноваційні технології ні в якому разі не замінили живе Слово, радість спілкування, духовне творче зростання особистості, професійне формування, вдосконалення майбутнього фахівця.

Великий педагог В.О. Сухомлинський у 50-их роках ХХ ст. у «Листах до сина» писав: «Якщо не поліпшиться виховання, ми наплачемся з математикою, електронікою і космосом... Найголовніший засіб самовиховання душі – краса. Краса в широкому розумінні – і мистецтво, і музика, і сердечні відносини з людьми» [3].

Через віки і тисячоліття найбільшим скарбом і найбільшою розкішшю, перефразовуючи слова Антуана де Сент-Екзюпері, залишається людське спілкування, взаєморозуміння між людьми, милосердя, доброта, тобто – краса людської душі.

Слово, мистецтво відчиняє неосяжні обрії краси світу, радості життя. Коли воно входить у духовний світ людини, то доторкається до ніжних струн серця, найпотаємніших глибин душі... Найтонші людські почуття, почуття і довершеність думки знаходять своє вираження через Слово.

Мистецтво слова у Стародавній Греції називалося «елоквенцією» (лат. *eloquencia*), що перекладалося як «красномовство» – вміння красиво говорити.

Мовлення – це краса душі, виражена в слові через силу розуму, (риторичне поняття логосу), через силу почуття, пристрасть (пафос), дотримуючись суспільних та морально-етичних принципів, канонів (риторичне поняття етосу промовця).

Як відомо, слово – основна одиниця мови. Тільки людям властиво спілкуватися за допомогою слів. Це унікальна можливість, що дозволяє вести діалог, висловлювати свою думку і вирішувати свої проблеми.

За допомогою слів можливо повідомляти про нові події і про свої почуття. Слово – це влада, яка здатна вести і направляти людей. Адже якщо правильно підібрати слова можна підняти дух не тільки однієї людини, але і цілого війська. Тому слову надавалося велике значення ще з давніх часів.

Красиво говорити важливо вміти кожному, так як від цього залежить життя. Така здатність робить людину унікальним в своїй

природі. Насиченість і обдуманість мови відіграє величезну роль не тільки в повсякденному житті, але і в професійній. За допомогою цього можна отримати підвищення, укласти важливі угоди і утвердитися як особистість. Таким чином можна з легкістю отримати захоплення від колег. Правильна і красива мова може позбавити від хвилювань і хвилювання. За допомогою вміння говорити можна без проблем заводити нові знайомства і уникати конфліктних ситуацій, зберігши свою репутацію. Це стає можливим при володінні ораторським мистецтвом і наявності багатого словникового запасу.

Щоб донести сенс слова до оточуючих, не обов'язково бути красномовним оратором. Достатньо мати відкрите серце, людську доброту і бажання перейнятися реальними проблемами свого співрозмовника на той момент. Мудрим словом можна запобігти багато бід і неправильних, поспішних рішень.

Ясна річ, що кожна людина прагне до ідеалу, розвитку себе, але потрібно пам'ятати, що за допомогою слова можна ще і поранити людину до глибини душі. Не дарма існують прислів'я «Слово не горобець, вилетить – не впіймаєш», «Слова не стріла, а серце наскрізь тхне» і «Кінь вирветься – наздоженеш, а сказаного слова не повернеш». Це означає, що важливо не тільки красиво і правильно говорити, а й розуміти, про що і що говорити. Лише одним словом можна завдати серйозної шкоди людині, а слово, як відомо, тому забрати не можна і час повернути теж. Необхідно враховувати це, адже без нормальних людських взаємин важко жити, перебувати в колективі і соціумі.

Отже, слово – це основа всього нашого життя, адже без нього воно просто неможливе. Спілкуватися, міркувати і висловлювати свої емоції – основне, що відрізняє нас від тварин, тому потрібно цінувати і дорожити цією унікальною здатністю.

Література

1. Коваль А.П., Коптілов В.В. Крилаті вислови в українській літературній мові. – К.: Вища школа, 1975. 334 с.
2. Сагач Г.М. Золотослів: навч. посібник. К.: Райдуга, 1993. 378 с.
3. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в п'яти томах. К, 1976. Т. 5. С. 160